

# **TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**

**YASAMA DÖNEMİ**

24

**YASAMA YILI**

2

## **DIŞİŞLERİ KOMİSYONU**

### **TUTANAK DERGİSİ**

***19 Aralık 2011 Pazartesi***

# DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

## GÖRÜŐME TUTANAKLARI

19 Aralık 2011 Pazartesi

----0----

### K O N U

#### Sayfa

Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasında  
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi ve Vergi  
Kaçakçılığını Önleme Anlaşması ile Eki Protokolün  
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526)

1:10

### İ Ç İ N D E K İ L E R

#### Sayfa

#### BİRİNCİ OTURUM

1:10

Büyükelçi Mehmet GÜCÜK (Dışışleri Bakanlığı  
Müsteşar Yardımcısı)

1:2

Mehmet ATUG (Gelir İdaresi Başkanlığı Genel Müdür  
Yardımcısı)

2:3, 8

Osman Faruk LOĞOĞLU

(Adana)

3:4

Süleyman Hayri BALCI (Gelir İdaresi Başkanlığı Daire  
Başkanı)

4:5, 6:7, 8, 9

Aytuğ ATICI

(Mersin)

5:6

Akif Çağatay KILIÇ

(Samsun)

8

Madde 1, 2, 3

9

Önerge

9:10

Açılma Saati: 11.30

Kapanma Saati: 12.05

19/12/2011 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.30

BAŞKAN: BAŞKANVEKİLİ: Volkan BOZKIR (İstanbul)

SÖZCÜ: Osman Aşkın BAK (İstanbul)

KÂTİP: Gönül Bekin ŞAHKULUBEY (Mardin)

(Oturum Başkanvekili Muhammed Çetin tarafından açıldı)

\_\_\_0\_\_\_

BAŞKAN – Kıymetli milletvekilleri, sayın Komisyon üyeleri: toplantı yeter sayımız vardır. Hepinize günaydın diyorum. Dolayısıyla Dışişleri Komisyonunun 24' üncü Yasama Döneminin ikinci Yasama Yılı 13' üncü Toplantısını açıyorum.

Sadece bugün bir tek uluslararası anlaşma var gündemimizde. Bu da Almanya ile yaptığımız, imzalanan (1/526) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi ve Vergi Kaçakçılığını Önleme Anlaşması ile Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. Anlaşma 16 Nisan 1985 tarihinde Almanya ile imzalanan gelir ve servet üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasının yerine geçmek üzere 19 Eylül 2011 tarihinde Berlin' de imzalanmıştır. Yürürlüğe girmesiyle birlikte anlaşma hükümleri 01 Ocak 2011 tarihinden itibaren hüküm ifade edecektir.

Esasen bugün tek maddelik bir gündemle toplanmamızın sebebi ise: Anlaşmanın 2011 yılının sonuna kadar onay sürecinin tamamlanması gerekliliğidir. Eğer diğer maddelerde de okuduysanız 2011' in başından itibaren de –bugün onaylansa bile ya da Meclisten geçse bile- geçerli olmuş olacak.

Dolayısıyla önce sözü Dışişleri Bakanlığı Temsilcimiz Sayın Büyükelçi Mehmet Gücük' e veriyorum.

Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET GÜCÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Şahsınızda yüce Meclisi ve Dışişleri Komisyonu üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya arasında çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin olarak imzalanan son anlaşma Sayın Cumhurbaşkanımızın geçtiğimiz eylül ayında Almanya' ya gerçekleştirdikleri devlet ziyaretleri sırasında Sayın Maliye Bakanımız ile Alman muhataba arasında imzalanmış olup, az önce Zatiâlinizin de ifade ettiği üzere, 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren hüküm ifade edecektir.

Daha önce Almanya ile aramızda 1989 yılında yürürlüğe giren ve 1985 yılında imzalanmış bulunan bir anlaşma mevcut idi. Ancak gerek ülkelerdeki ekonomik koşullar gerek iki ülkenin vergi mevzuatlarında vuku bulan gelişmeler sonucunda, bunun yanı sıra OECD model anlaşma metninde de zaman içerisinde yapılan değişiklikler nedeniyle Türkiye ile Almanya arasındaki bu anlaşmanın revize ihtiyacı doğmuştur ve başlatılan müzakereler neticesinde de geçtiğimi eylül ayında bu anlaşma imzalanmıştır.

Daha önce değindiğim önceki anlaşma 2009 yılında Almanya tarafından feshedildi ve bu fesih keyfiyeti de 1 Ocak 2010'dan 1 Ocak 2011'e kadar hüküm ifade ettiği cihetle yani 1 Ocak 2011'den bu yana bu alanda Almanya ile aramızda bir mevzuat boşluğu bulunmaktadır. Hâlihazırda her iki ülke de şu anda, bu alanda kendi mevzuatlarını uygulamaktadırlar. Ancak yeni anlaşmanın yürürlüğe girmesi sonrasında bir anlamda karşılıklı mahsuplaşmak şeklinde geriye dönük olarak da bu boşluk telafi edilecektir.

Teknik anlamda Zatıalinizin ve saygıdeğer Komisyon üyelerimizin yöneltecekleri soruları Maliye Bakanlığımızın sayın temsilcileri tarafından ayrıntılarıyla arz olunacağını Zatıalinizin vereceği yönergeler doğrultusunda arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Büyükelçim Mehmet Gücük Bey.

Şimdi sözü Gelir İdaresi Başkanlığı Temsilcisine veriyoruz.

Sayın Mehmet Atug Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ATUG – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Büyükelçim, Dışişleri Temsilcim teknik açıklamalarda bulundu, ben de kısaca çifte vergilendirme önleme anlaşmalarının amacı nedir, bu konuda kısa bilgi verip, sorularınız veya daha ayrıntılı yönelteceğiniz sorularınıza cevap vermeye çalışacağız.

Uluslararası platformda çifte vergilendirmenin ne olduğu hususuna kısaca değindikten sonra çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin anlaşmaların hangi ihtiyaçtan doğduğu ve hangi usullerle çifte vergilendirmenin önlenmesini ana hatlarıyla belirtmek istiyorum.

Uluslararası platformda çifte vergilendirme aynı matrah üzerinden iki ayrı ülkede vergi alınmasıdır. Duruma gelir üzerinden alınan vergiler açısından baktığımızda aynı gelirin bir defa elde edilen kaynak ülkede bir defada geliri elde edenin mukim olduğu ülkede vergilendirilmesidir. Dolayısıyla bu durum gelir üzerindeki vergi yükünü tahammül edilmez boyutlara çıkarmakta, bu da ülkeler arası sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerini büyük ölçüde sınırlamaktadır. İşte çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları bu sakıncaların ortadan kaldırılmasını sağlamaya yönelik olarak yapılmaktadır.

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarıyla çifte vergilendirme üç şekilde önlenmeye çalışılmaktadır. Bunlardan birincisi: Ya vergileme hakkı gelirin elde edildiği kaynak devlete bırakılmakta, genellikle ticari kazançlar, gayrimenkul sermaye iratları bu şekilde vergilendirilmekte ya da geliri elde edinilen mukim olduğu devlete bırakılmakta, genelde taşımacılık kazançları bu şekilde vergilendirilmekte veya vergileme hakkı her iki devlet arasında paylaşılmaktadır. Bunlara örnek olarak verebileceğimiz kazanç unsurları da faiz, temeddüh, gayri maddi hak gelirleridir.

Amacımız ekonomik ilişkilerin en yoğun olduğu veya bu potansiyeli sahip bulunan Avrupa Topluluğu ve OECD ülkelerinden başlayarak mümkün olduğu kadar ülkemizin fazla çifte vergilendirme önleme anlaşması yapmasıdır. Bu anlaşmaları yaparken OECD modeli baz alınmakta, bu şekilde vergi harmanizasyonu sağlanmaktadır.

Almanya ile daha önceki çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmamız, 1/1/1990 ve 31/12/2010 tarihleri arasında yapılmış ve yürürlükte kalmıştır. Söz konusu anlaşma Almanya tarafından feshedilmiş, sonucu biraz önce açıklamaya çalıştığım gerekçelerden hareketle ülkeler arası güçlü ticari ve ekonomik ilişkiler gözetilerek en kısa sürede yeni bir anlaşma yapma gereği doğmuştur. İmzalanan bu anlaşma hükümlerinin 1/1/2011'den itibaren uygulanması yönünde yapılan düzenlemeyle de eski anlaşma ve yeni anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihler arasındaki boşluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

Revize edilen anlaşmanın birçok maddesi OECD modeli vergi anlaşmasına paralel olarak düzenlenmiş, bazı maddelerde ise ülke politikalarını yansıtacak yeni düzenlemelere gidilmiş olup, söz konusu anlaşma kanun tasarısı ile yüce Meclisin huzuruna getirilmiştir. Ülkemizin diğer ülkelerle addettiği çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarından bugüne kadar 75 tanesi yürürlüğe girmiştir.

Konuşmamı burada bitirerek hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Zaten elimizdeki oldukça kabarık dosyada, normal Türkçesi ve İngilizcesi var, Almancasına dikkat etmedim, Çağatay Bey bakar artık ona.

Dolayısıyla söz almak isteyen Komisyon üyelerimiz varsa, söz vermek istiyorum ama biliyorum ki CHP'nin de MYK'sı var galiba, dolayısıyla Sayın Büyükelçi Loğoğlu, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Öncelikle tabii Dışişleri Bakanlığından gelen arkadaşlarımıza, Sayın Büyükelçimize, Maliye Bakanlığından gelen arkadaşımıza yaptıkları açıklamalardan ötürü ayrıca teşekkür ediyorum.

Benim tek bir sorum var: Bunun kapak yazısında mevcut eski anlaşmanın Alman tarafınca feshedildi yazılı. Bu yeni anlaşmada Alman tarafınca feshedilen önceki anlaşmaya kıyasla biz mi daha avantajlı konumdayız yoksa Alman tarafı mı daha avantajlı konumda? O aklıma kurcaladı. Anlaşmanın metnine bir itirazım yok ama bu soruyu da sormak istedim yani bu yeni anlaşma ile Alman tarafı mı

daha kazançlı çıkıyor yoksa Türk tarafı mı daha kazançlı çıkıyor yoksa dengeli bir tablo mu var? Onu sormak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI DAİRE BAŞKANI SÜLEYMAN HAYRİ BALCI – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anlaşmayla ilgili olarak yeni anlaşma ve eski anlaşma arasındaki temel farklılık aslında yeni OECD modelindeki revize çalışmaları fakat malumları olduğu üzere “Fesih nedeni nedir?” diye soruldu. Aslında, temelde Almanya’nın bu anlaşması feshetmesinin temel gerekçesi bu anlaşmayı imzaladığımız tarihlerde Türkiye’nin daha az bir gelişmiş ülke olduğu dolayısıyla anlaşmanın o şartlarının ona göre düzenlendiği, şu an ise Türkiye’nin daha gelişmiş bir ülke olduğundan bahisle anlaşmadaki dengenin her iki ülke açısından tekrar değerlendirilmesi gerektiği şeklinde idi. Ama bunun altında yatan esas gerekçe -Bu söylenmekle birlikte- emeklilik kazançlarının vergilendirilmesinde yaşanan problem.

Türk vergi sistemi açısından baktığımızda emeklilik kazançları Türk vergi sisteminde istisna tutulmakta, kişi çalışırken vergisini ödemekte, emekli olduğunda vergi ödememekte. Almanya’nın vergi sisteminde ise, tam tersi uygulama bulunmakta. Almanya kişi çalışırken herhangi bir vergi ödememekte, devlet vergileme sistemi anlamında katkı sağlamakta, emekli olduğunda da vergilemekte.

Dolayısıyla iki ülkenin vergi sistemindeki emeklilik kazançlarının vergilendirilmesindeki farklılık nedeniyle, bu emeklilik kazançları her iki ülke tarafından da vergilendirilmemekteydi, önceki anlaşmada çünkü önceki anlaşmada -ki OECD modeli de bu şekildedir- hangi ülkenin mukimi ise, mükellefi ise kişi orada vergilenir. Dolayısıyla Türkiye’de vergileme hakkı söz konusu idi emekli olan insanların. Ki, yurt dışında çalışmış, Türkiye’ye gelmiş olan yurttaşlarımız artık Türkiye’nin mükellefi kabul edildiği için bizim vergileme sistemimize tabi idi. Dolayısıyla Almanya’da yaşasa, Alman vatandaşı bile olsa, bir Alman örneğin Alanya’ya geldiği zaman altı aydan fazla kalırsa Türkiye’nin mükellefi oluyordu ve vergileme açısından da Almanya vergileyemiyordu. Temel problem buydu. Bunu vergilemek istedikleri bahisle beş tane müzakere yapıldı fakat hiçbir müzakerede ortak bir noktaya varamadık, bu nedenle de Almanya anlaşmayı feshetti.

Bizim temel gerekçemiz kesinlikle vergi geliri değil çünkü biz vergilemiyoruz fakat yurt dışındaki vatandaşlarımızın Almanya tarafından vergilendirilmesinin de önüne geçmek istediğimiz için biz de kabul etmemiştik.

Yeni anlaşmada ise, düzenleme yapıldı ve on bin auronun üzerindeki bir kazanç söz konusu ise ancak Almanya'nın vergileme hakkı söz konusu fakat buradaki on bin auroyu aşan gelirin ancak yüzde 10 vergileme hakkı getirilmiş durumda. Dolayısıyla Almanya'nın iç mevzuatındaki daha yüksek olan oranlar yerine ancak yüzde 10 oranı uygulanabilir ve bir şartla on bin auroyu aşması halinde uygulanabilir. Dolayısıyla her iki ülke açısından da ortak bir noktaya varılmış bir durumda.

Onun haricinde bilgi değişim anlaşmasıyla ilgili bilgi değişim maddesi güncel OECD modeline çekilmiş durumda. Tahsilatta yardımlaşma maddesi daha önce olmayan bir madde fakat bu madde konmuş durumda. Serbest meslek kazançlarına ilişkin daha önceki anlaşma da bizim aleyhinize olan Almanya'nın daha çok vergileyebileceği bir hüküm OECD modeline getirilmiş durumda, dolayısıyla bizim lehimize bir durum. Bunun haricinde diğer maddelerin bazılarında aynı maddeler geçerli durumda.

Dolayısıyla genel olarak uluslararası anlaşmalara baktığımızda: Almanya'nın da avantajlı olduğu maddeler var, emeklilik kazançlarında olduğu gibi, nispeten eski anlaşmaya göre ama serbest meslek kazançlarında olduğu gibi bizim de anlaşmada avantajlı olduğumuz durumlar var. Her iki ülke açısından da bir denge kurularak, bir ortak metin oluşturulmuş durumda.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, anlaşmanın Almanya tarafından tek taraflı feshedilmesi hakikaten biraz dokunuyor hepimize, öyle görünüyor. Madem ki biz bir anlaşmaya varamadık, neden karşılıklı feshetmedik? Sadece ilkesel olarak soruyorum.

İkincisi: Bir boşluk doldurmak amacıyla 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren geçerli olacağını söylediniz bu anlaşmanın ama anlaşmanın feshi 21 Temmuz 2009 yani iptali. Eğer tekrardan başlaması kabul edilirse 1 ocak. Aslında bu boşluğu doldurmuyor. Bu belki biraz açıklanabilir.

Bir diğer sorum da: Aslında konu sadece emeklilerin işte vergilendirmesiyle ilgili değil, orada yapılan ticari işlerde de, faaliyetlerde de çifte vergilendirmeyi önlüyor değil mi? Mesela madde 5'in dördüncü paragrafında işyerinden örnekler veriyor, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı, doğal kaynakların çıkarılacağı herhangi bir yer yani biz sanki Almanya'ya gideceğiz de orada doğal gaz kuyusu açacakmışız gibi insan algılıyor bir yandan da hoşuna gidiyor ama çok da bunun mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz.

Şimdi şunu merak ediyorum: 1 Ocaktan itibaren geçerli olacak bu anlaşmada 1 Ocak 2011 ile bugüne kadar geçen sürede bizim hangi firmalarımız orada ne kadar iş yapmışlar da çifte vergilemeden etkilenmemek istiyorlar? Ama anladığım kadarıyla 1 Ocaktan itibaren geçerli olursa bu

orada iş yapan bizim firmalarımız hem buraya hem oraya vergi ödemiş oluyorlar, bu vergiyi tek taraflı olarak feshedecek Türkiye yani öyle görünüyor yani o bizim iş adamlarımızdan almayacak. Aynı şey Almanya için geçerli. Orada çok ciddi bir iş hacmi var mı ve hangi firmalar orada o dönemde iş yapmışlar?

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI DAİRE BAŞKANI SÜLEYMAN HAYRİ BALCI – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz; öncelikli olarak dört tane soruyu not alabildim ama isterseniz en sondan başlayarak cevap vermeye gayret edeyim. Almanya yapısı itibarıyla ticari hacim noktasında Türkiye için çok özel bir ülke. Elimdeki rakamlar 2010 yılı sonu itibarıyla Berlin Büyükelçiliğinden aldığımız rakamlar. Üç milyon aurodan büyük sermayesi olan Türk firma sayısı 550 tane Almanya’da. Sermayesi Almanya menşeli olup Türkiye’de yatırım yapan firma sayısı da 4.500, haziran 2011 tarihi itibarıyla Dolayısıyla hacim anlamında hangi firmalar ne kadar etkilenmiş o bilgi elimizde yok ama rakamsal anlamda ticaretimizin boyutları itibarıyla oldukça büyük bir işlem hacmi söz konusu. Dolayısıyla eğer siz çifte vergilemeyi önleme anlaşması yapmaz iseniz kendi mükellefleriniz Almanya’da vergileniyor, aynı zamanda Türkiye’de vergileniyor. Yani her iki ülkede kendi iç mevzuatlarını uyguluyor ve çifte vergilemeyi önleme anlaşmalarına baktığımız zaman yaklaşık otuz maddeden oluşur. Bunun yaklaşık on beş maddesi, her tür gelir unsuru itibarıyla çifte vergilemeyi önler. Bahsettiğiniz üzere ticari kazançlarla ilgili vergilemede buna tabi olabilir, emeklilik kazançları olabilir, gayrimenkul kazançları olabilir, serbest meslek kazançları olabilir yani her tür doğrudan vergi olarak kabul ettiğimiz vergi bu kapsamdadır. Dolayısıyla çifte vergilemeyi önleme anlaşması yaptığınız zaman doğrudan vergilerle ilgili olarak o ülkeyle anlaşmaya varırsınız. Ya A ülkesi vergilesin ya B ülkesi vergilesin ya da ikimiz ortak bir vergileme politikası izleyelim diye. O anlamda bu anlaşmada bu şekilde yapılmıştır.

Ticari kazançlar noktasında herhangi bir farklılık önceki anlaşmayla bulunmamakta yani normal şirketlerin vergilemesi noktasında örneğin inşaat işleriyle ilgili olarak altı aylık süre öncekinde öngörülmüştü, burada da altı aylık süre öngörülmüş durumda. Alman bir şirket buraya geldiği zaman ilk altı ay içerisinde Türkiye’nin vergileme hakkı bulunmamakta, altı aydan fazla Türkiye’de kalırsa vergilemekte Türkiye. Benzer şekilde bizim bir şirketimiz oraya gittiği zamanda ilk altı ay içerisinde Almanya’nın vergileme hakkı olmamakta daha sonra Almanya vergileyebilir olmakta.

O anlamda baktığımız zaman temeddühler olabilir yani bir şirketten oradan gelir elde eden gerçek kişilerin elde ettiği kâr paylarını vergilendirmesi noktasında bir farklılık oranların güncel hâle getirilmesidir. Temel yaklaşım anlamında bir farklılık bulunmamaktadır. Dolayısıyla her tür vergi doğrudan vergi olarak kapsamda.



Onun haricinde “Neden karşılıklı fesih olmadığı?” şeklinde bir soru yöneltildi. Çifte vergilemeyi önleme anlaşmalarında fesih çok yaşanan bir durum değil fakat Almanya örneğine baktığımız zaman Almanya sadece Türkiye ile değil başka İspanya gibi veya benzer durumda olan daha çok Avrupa’nın güneyindeki ülkelerle emeklilik kazançlarıyla ilgili problem yaşıyor. Bunun nedeni ne: 2008 yılındaki kriz nedeniyle ülkeler vergi gelirlerini artırmak amacıyla her türlü geliri, özellikle kendi yurttaşlarının gelirini vergileme gayreti içerisinde girdikleri için Almanya bizim haricimizde başka bir anlaşmasını daha feshetmiş durumda. Dolayısıyla bu konu aslında uluslararası vergi arenasında oldukça şu an rağbet gören bir konu çünkü genel olarak şöyle düşünüyorlar: Çifte vergilemeye önleme anlaşmasının amacı, bir çifte verginin önlenmesidir fakat Türkiye örneğinde olduğu gibi vergi sistemleri farklı olduğu zaman aslında çifte vergilememe gibi bir durum ortaya çıkıyor diyorlar, temel yaklaşım açısı bu. Dolayısıyla biz fesih gerektiren bir husus kendimiz tespit etmedik. Türkiye açısından da önceki anlaşmada fesih etmeyi gerektirecek bir husus bizim açımızdan görülmedi ama dört beş müzakere yapıldıktan sonra -Bu yaklaşık dört beş yıllık bir süreç içerisinde- Almanya orta bir noktaya varılamadığından bahisle fesih hakkını kullanmış durumda. Bu tek taraflı kullanılan bir hak. Fakat anlaşmadaki mükelleflerin durumlarının belirsizliğini azaltmak için siz 2009 yılının eylül ya da aralık ayında bile fesih edeceğim diye beyan etseniz bile bunu bir müddet sonra yürürlüğe gireceğini beyan etmeniz icap ediyor. Diyor ki: “Mükellefler de kendi planlamalarını yaparken mağdur olmasınlar.” O nedenle her ne kadar 2009 yılında fesih bildirimini bize iletmış olsa bile aynı zamanda 31/12/2010 tarihine kadar bu anlaşma yürürlüktedir. Benim fesih talebim bu tarihten sonra yürürlüğe girecektir diyerek, o bir yıllık süre içerisinde mükelleflerin kendi vergi durumlarıyla ilgili olarak planlamalarını yaparken mağdur olmamalarını sağlamış durumda. O nedenle 1/1/2011’den itibaren biz bu anlaşma yürürlüğe girer diye yüce Meclisiniz kabul ederse, vergileme anlamında herhangi bir boşluk doğmayacak.

Bir de, mevcut durumla ilgili olarak şu an her iki ülke yani isim vermek icap ederse, örneğin Türk Hava Yolları. Türk Hava Yolları şu an hem orada vergileniyor hem burada vergileniyor veya Lufthansa hem orada vergileniyor hem burada vergileniyor. Dolayısıyla büyük şirketler anlamında da sadece bu bir şirket için yapılan anlaşma değil zaten, dediğim gibi oldukça fazla sayıda mükellef bulunmakta, gerçek kişiler de bulunmakta yani emeklilik kazançları açısından şu an Almanya’da yaşamış ve buraya gelmiş olan daha önceki yıllarda olmuş olsa bile gelişi, Türkiye’nin mükellefi olan insanlar şu an Almanya tarafından vergilenmekte. Eğer bu anlaşma yürürlüğe girerse de burada bir sınır getirme imkânı da doğmakta.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Kılıç, buyurun.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Efendim, bende verdiğiniz bilgiler için teşekkür ediyorum. Benim anlattıklarınızdan anladığım şu ki, kendi tecrübelerim de onu gösteriyor, Almanya'nın buradaki asıl amacının, sizin de bahsetmiş olduğunuz gibi, aslında Almanya'dan Türkiye'ye gelip de emeklilik hayatını burada geçirmek için artık ülkemizde ikamet eden vatandaşlarını vergilerinden yani emeklilik maaşlarındaki vergilerinden asıl bir rahatsızlık duyduğu çünkü bu sayı giderek artıyor. Almanya'da emeklilerin sayısı da hızlı bir şekilde artıyor ve vergi geldiğinden dolayı biraz evvel bahsetmiş olduğunuz siyasi kararlardan dolayı, emekli maaşlarına ciddi manada vergi bindiğinden dolayı o vergiden bir şekilde muaf olabilmek içinde bu yola başvuran Alman vatandaşları oluyor tabii. Ama, bir rakam verdiniz. O rakam konusunda bir teyit isteyeceğim. Almanya'da şu anda Türk kökenli işletmelerin “Üç milyon auro üzerinde cirosu olan 550 şirket var” dediniz fakat Almanya'da yerleşmiş olup da, Türk sermayesi olarak addedebileceğiniz yani Türk kökenli sermaye olarak addedebileceğimiz şirketlerin toplam sayısı 70 bin civarında ve bunların tekabül ettiği maddi karşılık da 25 milyar auro olduğu söyleniyordu yani Dışişleri Bakanlığından ve aynı zamanda Hazine'den aldığımız bilgiler de o yönde idi. Dolayısıyla burada Almanya'da çok ciddi manada Türk işgücü ve Türk sermayesinin olduğu düşünülebilir. Bunların da herhâlde bu tip anlaşmalar içerisinde bir vergi avantajı olacağını çünkü onlar hem orada çalışıyorlar, tabii onların burada şubeleri de oluyor, onlara yönelik herhangi bir rahatlatma da söz konusu mu bu anlaşmada acaba? Onu merak ettim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI DAİRE BAŞKANI SÜLEYMAN HAYRİ BALCI – Biraz önce saydığım gibi anlaşma maddeleri doğrudan vergiler anlamında her tür vergiyi kapsıyor. Dolayısıyla bir Türk şirketi düşünelim, Almanya'da yatırım yapsın, Türkiye'de de bir şubesi olsun ya da Almanya'da bir şubesi olsun. Almanya'dan Türkiye'ye oluşan kârı aktardığı zaman üzerinde bir vergi söz konusu. Dolayısıyla bu anlaşma o vergiyi de sınırılıyor. Sadece bir ülkenin vergileme hakkını doğuruyor. Dolayısıyla sadece burada daha önce firma sahibi iken oraya gidip yerleşmiş ya da orada yatırım yapan firmalar değil, aynı zamanda Almanya'da şubesi olan veya Almanya'da yerleşik olup, Türkiye'de şubesi olan bütün firmalar da dağıtılan kâr payları üzerinden vergilemeye tabii tutulduğu için bu anlaşma hükmünden de yararlanma imkânına kavuşmakta.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ATUG – Anlaşmada diyor ki, bu iki devletin anlaşmasıyla o tip firmaları yine iki taraf da vergilendirebiliyor yani başka ülkenin firmaları hem Almanya'da hem Türkiye'de ikisi de kazanç sahibi ise, vergilendirmede iki ülkenin anlaşması gibi de bir hüküm var.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI DAİRE BAŞKANI SÜLEYMAN HAYRİ BALCI – Çok teknik bir konu olacak ama öncelikli olarak vergilemeyi yapabilmek için mutlaka bir ülkenin hangi ülkenin mukimi olduğunu tespit etmek gerekiyor. Daha sonra da vergileme hakkının hangi ülkede olduğuna karar veriliyor. Dolayısıyla eğer yurt dışında bir şirket Türkiye'ye bir temeddüh dağıtımı yapmış ise burada normalde vergileme hakkı hangi ülkenin mukimi ise o ülkeye ait. Fakat kaynak olan ülke de yani Alman firması Türkiye'ye geldiği zaman Türkiye'den bir kâr payı elde ettiği zaman normalde vergileme hakkı Almanya'ya aittir. Fakat anlaşma ile getirilen bir hükümle Türkiye'nin de vergileme hakkı olduğu fakat bunun belli bir limit dâhilinde olduğu ortaya konmaktadır. Dolayısıyla normalde yüzde 20-30 vergi ödemesi gerekirken belki şartlar uygunsa yüzde 5'e inmektedir. O anlamda anlaşma olmamasına göre lehte bir hüküm mutlaka bulunmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kıymetli Komisyon üyeleri eğer soracağınız başka bir şey yoksa, tasarının tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmış kabul ediyoruz ve tasarının maddelerine geçilmesini de onaylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ALMANYA FEDERAL CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINI ÖNLEME ANLAŞMASI İLE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

**MADDE 1-** (1) 19 Eylül 2011 tarihinde Berlin'de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi ve Vergi Kaçakçılığını Önleme Anlaşması” ile eki Protokol'ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 2'nci maddesini okutuyorum:

**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 3'üncü maddesini okutuyorum:

**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü onaylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Görüşülmekte olan (1/526) esas numaralı Kanun Tasarısının Komisyon Raporu üzerinde Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç ve İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar' ın özel sözcüler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Muhammed Çetin

İstanbul

Komisyon Başkan Vekili

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Eğer Komisyon Raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 19 Aralık 2011 yani bugün saat 14.00'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon sekreteryasına bırakmaları gerekmektedir.

Eğer üye arkadaşlarımızdan bir şey eklemek isteyen, bir şey söylemek isteyen yoksa dolayısıyla yasama yılının 13' üncü toplantısını da kapatıyorum.

Teşekkür ederim, hayırlı olsun.

Kapanma Saati: 12.05